

28 maart 2024 ALGEMEEN • OPINIE

‘Nederlandse markt voor stikstofkunstmeststoffen wordt verdringingsmarkt’

Opinie

Herre Bartlema

Netwerk Smart Fertilization, Wageningen

De Europese Commissie gaat het gebruik van renure als kunstmestvervanger toestaan. Minister Adema meldde vorige week dat er goedkeuring komt en dat de Commissie versneld met een voorstel komt. Dat is goed voor de agrarische sector, stelt Herre Bartlema, voorzitter van Nederlands Centrum voor de Ontwikkeling van Kringloopprecisiebemesting (NCOK).

Binnenkort worden stikstofmeststoffen, die geheel of gedeeltelijk afkomstig zijn uit de verwerking van dierlijke mest (renure), geschikt geacht om binnen de Nitraatrichtlijn te kunnen dienen als vervanger van stikstofkunstmest die fabrieksmatig is geproduceerd langs chemische weg. Daarmee vervalt de voornaamste toetredingsbarrière tot de Nederlandse markt voor stikstofkunstmeststoffen voor biobased precisiemeststoffen.

Agrarisch ondernemers in alle teelten krijgen daarmee de beschikking over wettelijk gedefinieerde en gecontroleerde stikstofplantenvoeding. Waardoor de eerlijkheid in de handel geborgd is, net zoals bij de gangbare stikstofkunstmeststoffen.

Vier juistheden van precisiebemesting

De meestentijds vloeibare en ammoniakale vorm van dit type plantenvoeding maakt deze buitengewoon geschikt voor **precisiebemesting**. Die draait om plaatsing in de wortelzone van meststoffen, die niet uitspoelingsgevoelig zijn en dat mondjesmaat gedurende het groeiseizoen. Toediening dus volgens de klassieke vier juistheden van de precisiebemesting. Namelijk op de juiste plaats, in de juiste vorm, op het juiste moment en in de juiste dosering.

Het valt te voorzien dat de beschikbaarheid van renure-meststoffen ruim zal zijn op grond van de beschikbare en nog in ontwikkeling zijnde innovaties. In en buiten de stallen en ruim op grond van de omvang van de dierlijke mestproductie, ook al krimpt deze.

Niet te onderschatten impuls

Tegenover dit ruime aanbod van snelwerkende stikstofmeststoffen die nodig zijn volgens de beste landbouwkundige praktijk in aanvulling op hetgeen een goed gevoede bodem levert, staat een structureel dalende vraag. Die trend is ingezet in 1990 en sindsdien is het verbruik aan stikstofkunstmeststoffen in Nederland gehalveerd door de toenemende precisie in de bemesting met behulp van vloeibare meststoffen. Ook in de basisbemesting met dierlijke mest en door de opkomst van de biologische stikstoffixatie door groenbemesters.

Een ruim aanbod en een dalende vraag in een markt met een – door wetgeving gedefinieerd – homogeen product, dat zijn de kenmerken van een verdringingsmarkt. Een markt waar monopolieposities ontbreken en de marktprijs nooit hoog kan zijn. Daarmee krijgt de ontwikkeling van de precisiebemesting een niet te onderschatten impuls. De prijs van meststoffen heeft traditioneel veel aandacht in de agrarische bedrijfsvoering, ook bij de beslissing om over te stappen op precisiebemesting. Of het nu gaat om rijenbemesting of fertigatie, de ultieme precisiebemesting.

Tweede en derde impuls

Een tweede impuls ten gunste van het gebruik van renure-meststoffen kan uitgaan van een laagdrempelige subsidieregeling voor investeringen in de opslag op bedrijfsniveau van vloeibare renure-meststoffen. Een advies dus aan de Rijksoverheid en de provincies, die wegen zoeken om emissies naar lucht en bodem door de landbouw effectief en efficiënt te reduceren.

Een derde impuls kan uitgaan van verhoging van de vergoeding die het GLB biedt voor de eco-activiteiten precisiebemesting en fertigatie.

In de nieuwe marktsituatie, met een ruim aanbod van stikstofkunstmestvervangers, zal het moeilijk worden voor de Rijksoverheid om nog vergunningen af te geven in het kader van de precursorsenwetgeving voor de ammoniumnitraathoudende meststof KAS. Precursorsen zijn grondstoffen, onder andere kunstmest, die kunnen worden gebruikt om explosieven van te maken. Dat levert een vierde impuls voor de precisiebemesting en daarnaast een bescheiden vermindering van de administratieve last voor telers. Want invulling en ondertekening van de zogenoemde precursorsenverklaring is niet meer nodig. Mooi meegenomen.

[Lees meer over het stikstofbeleid](#)